

Skaitymai

Nr. 10 (24)

Augsburgas, 1946 m.

gegužės mėn. 4 d.

II metal

SULAUKE

S. Rugana

Eina ji, eina per mišką, lapai šnabžda jai po kojomis, apautomis rudomis naginėmis. Jos širdis piaka tipštau, taip norėtų kuo greičiausiai išpirkti žinėtą suo Domuko — bet ji niekaip nebepaeina taip greitai, kaip kitados kad vaikščiojo. Užpernai, mēčiojant liaudus dvare iš po garinės, įsimetė jai kažkoks skausmas į kojas ir nuo to laiko jos nebesidarbuoja taip, kaip pirma. Dabar, bėgiant, vis jai kaip su peiliu dygčioja tai vienoje kojoje, tai antroje. Tada stabdydama žingsnius, tarią ji sau:

— A bjaurybė romantika! Ryto jau tikriausia bus lytus. Vakar tap negėlė pašėluola.

Bet visus skausmus, visas kitas mintis nustelbia viena — apie Dėmuką. Klekvienaą kartą, laišku atėjus, drebėdama iš batmės ėjo ji į dvarą, Dievas žino, kas ten tame laike stovi parašyta. Rasti sužeistas, asit miršta ir paskutinį atsisveikinimą mamunėlei siunčia. Ir dabar išėjus, tuojau persifegnojo ir sukalbėjo poterius, kad tame laiške jokių blogų naujienų nebūti. Ir kaip nekaltėsi? Jus tai jos Domelis, jos mylimiausias, geriausias, sūnelis, Vyrenystis, Frančiškus, sūnus, kaip sūnus; geras, negalima sakyti, gerbia motiną, bet vis tai ne Domelis. Domelėiui motina — visa laimė pasaulyje; jis pats bus nevalgiš, kad tik mamunėlė būtų sotė, jam niekur nėra taip gera, kaip prie mamunėlės; jis jai visados padės, viską padėris, jis rankas nubučiuos... Klitoks, visai kitoks kaip kiti vaikai. Kiti sūnūs ar daug rašo tėvams į kariuomenę išėję — o jis beveik klekvienaą savaitę... Garbė Dievui, dabar marškų nebrelkia klįjuoti, gali rašyti jos nabagėlis, kiek beįmanydamas.

Jos akys nudrėko. Nušluostė jas su priėjusios galu. Aplinkai nebuvo girdėti jokio balso, miškas stovėjo, lyg šimretis. Tik tapai vis šnabždėjo

nagiųjų mindžiojami. Minkšta buvo oili tuo geltonmarpiu kilimu. Urbontienė, židurdama į jį. Ūmai atsiminė seniai praėjusius laikus, kada Domelis tebuvo mažitėlaitis. Mėgo jis pinti vainikus iš tokių nukritusių kle-

Romansas

Putinas

Su pirmoju pavasario saulės šypsniu Tu žieduotu jausmu į mane atskridai. — Ir dabar, kai tylot tavo vardą mišiu, Vis man juokiasi saulė ir kvepi'a žiedai.

Nežinau, ar ligai tu buvai su maniu: Tarpu dviejų aukų nesutemo naktis. Ir dabar tų aukų tebešviečia ugnim Vakarinis dangus ir manoji buitis.

Nežinau, ar dar vėl tu sugrįši kada, Ar kaip džiaugsmas pirmasis spindės! — Bet pavasario saulės šypsniu užburta, Tu iš mano akių pasidėpt negali.

Kur tik eičiau, visur'apiadūfiai ir žiedai, Merklis akys ir klysta spavaigius mintis, Kaip tada, kai džiaugsmu į mane atskridai, — Nors dabar pas mane tik saktis, tik naktis.

vy lapų. Nupins, būdavo, daug daug, vis taip gražiai' priskirdamas lapus: raudonas, paskui žalias, paskui geltonas, paskui margas. Paskui atnešęs į trobą ir rėdys motinos lovą, sieną ties lovą prikabiną plėną. „Kad mamunėlei būtų gražu gulėti“ — sako. Dievulėliau, iš pat mažens buvo tokios minkštos širdelės!

Miškas pasibaigė. Ant kalno juodavo dvaro trobesiai. Varnų būrys krankdamas nušėkė iš miško dvaro lūksai. Urbontienė tarai kas peli įsmeigė į žirdi.

— Tai krank neprieteliai! — tarė sau. — Naka, unt vaikas anų būrių būries. Laksta paskui kartumeng, laukdamas maista... Vo žėrau brunglausist Vo je mona Domelis gulės nušauts lauke ir anas prišlėkusios illes jam akeles... Vo Dyvstėliau!

Drebanti ranka dėjo kryžiaus ženklą ant krūtinės, o išbalusios lūpos šnibždėjo maldas.

Valandėlė vėliau Urbontienė sėdėjo ant kėdės panelės kambaryje, rankas, nosinį laikėdėdas, ant kelių pasidėjos, ir klausė, ką rašo jos Domukas. Panelė, sėdėdama prie stalo, skaitė.

„Tegul bus pagarbinas Jėzus Kristus su tamtos atakymu A. A. A. Aš Dominika Urbont rašau grometą savo mieliausią mamunėli, bučidėdamas ballas runkeltes par tau marją grometėle. Dabar praneku, kad esu gyvs iš Dvy vaistas. Vyna kulka buvo mun biškį žundą pamušusi, ale pagulėjęs kelias dynas balnico, išgijau. Pas mus unt vaivos negal nė apsaakyti, kas dedas; jūs ten nieka nežinot. Gazejose raša aklink vaiva, bet vis meči, neparaša nė iš tola visos teisybės. Netikėkiti, kun raša gazetos, je notit žinoti, skaitytit muną grometą, žino si; visą teisybę Brungenybi žėlpa-sakytą. Cokraus avars rublis, dūna po trisdėšimt kapetku. Niekados nėr atilsiu—kad ne japončika pūi, tai fun-fuza. Dabar arklys — muna brolis, šalta žemė — muna mamunėli, vo žyts akmū — muna patals!“

Rekarčialis panelė apsiatodavo, spėdama žodį. Tuomet Urbontienė brankės ataras, riedančias per lieta veidą ir balsingai šluostės nosi.

„Lytus lyn tunčia, visur šlapia, purvyva, res po purvyvus volioli sava grėšėnā kūnā. Pondzivs vyne te-žina, ar aš bepareitė. Rasi; funfuzā padarys kada nors galā, rasit jau paskutinį kartelį rašau tamsta. Tap